

# KNJIZEVNA FANTASTIKA

Beograd,  
Jul 2017. godina

# SADRZAJ

# REC UREDNIKA

Dragoljub Igrošanac & Mladen Jakovljević

U prirodi je fantastike da uzima brojne pojavne oblike, da se menja, evoluiru u zavisnosti od okolnosti. Shodno tome, nastojimo da idemo u korak s njom – tragamo za drugačijim formama, eksperimentišemo, transformišemo našu publikaciju i dozvoljavamo joj da, poput teme kojom se bavi, zaodene ruho u zavisnosti od okolnosti. *Književna fantastika* je počela da živi u formi almanaha, ali od ovog izdanja, u saradnji sa Kontrast izdavaštvom, počinje da izlazi kao časopis magazinskog tipa.

Iako u novom formatu, *Književna fantastika* nastavlja započetu tradiciju i još jednom pruža odraze sveta u ogledalu fantastičnog i u njima nove autore, nove teme, nove prikaze, ali i brojne stare junake. Veza sa prošlošću u fantastici je neraskidiva, čak neophodna. Veza sa budućnošću je jednako značajna. Fantastika je kontinuum, nit koja povezuje sve što je bilo, sa onim što jeste i onim što će tek da bude. Čitanje, pisanje i, uopšte, stvaranje fantastike ne treba da bude trend, niti fantastiku treba svesti na nivo impulsa aktuelnog trenutka.

Zato i ovo izdanje sadrži tekstove o velikanima iz prošlosti čiji značaj se još uvek, stalno, iznova potvrđuje. Neizostavne su i priče o onima koji svojim delima upravo sada ostavljaju tragove u vremenu. Ali tu su i oni čije vreme, verujemo, tek dolazi. Svi oni pomažu nam da našu svakodnevicu sagledamo iz malo drugačijeg ugla i na taj način, možda, pronađemo u njoj veliki broj istovremeno lepih i zastrašujućih, ali zavodljivih čuda koja čine život.

Ovo prvo magazinsko izdanje *Književne fantastike* otvara kratko prozno ostvarenje „Papirna menažerija“, koja je američkom piscu kineskog porekla Kenu Liju 2011. godine donela tri najznačajnija svetska priznanja za fantastičnu književnost: Nebulu, Hugo i Svetsku nagradu za fantastiku. Domaću scenu fantastike u ovom broju predstavlja Ivan Nešić, čija je priča „Glasovi u plastici“ proglašena za najbolju na konkursu našeg časopisa, u organizaciji sajta Art-Anima.com i Kontrast izdavaštva.

U esejističkom bloku Mladen Jakovljević piše o romanu *Valis* Filipa K. Dika, koji je atipičan ne samo za Dikovo prozno stvaralaštvo, nego za naučnofantastičnu književnost uopšte. Džon Lančester daje pregled putovanja kroz vreme, od Velsa ustoličen kao jedan od najznačajnijih troja naučnofantastične književnosti. Džonatan Aleksander se u svom tekstu bavi reprezentativnim primerima pomeranja granica i okvira naučne fantastike promišljanjem odnosa među rodovima, njihovim ulogama u društvu i intimnosti u kontekstu kulturoloških normi. Boris Lazić u prilogu „Horor u zemlji posvećenih“ predstavlja francusku scenu fantastike, a uz pregled njenog razvoja pokreće i nekoliko značajnih pitanja. Povodom 200 godina od nastanka romana „Frankenštajn“ Meri Šeli, Dejan Ognjanović nas

upoznaje sa značajnim značenjima i tumačenjima eminentnih poznavalaca gotskih studija Dejvida Pantera, Suzan Tajler Hičkok, Denisa R. Perija i Denisa Kačinsa. Esejistički blok zaokružuje članak Save Stamenkovića o dečijoj književnosti u opusu Ursule K. Legvin na primeru trilogije *Anali Zapadne obale*.

Nikola Petrović je domaćem čitalaštvu pripremio detaljan portret ovde gotovo nepoznatog autora Džordža Sondersa, koji važi za jednog od najznačajnijih savremenih američkih pisaca kratke priče. Razgovor koji je sa Vladimirom Lazovićem uradio Zoran Stefanović vraća nas na ovdašnje podneblje gde već četiri decenije stvara pisac čija pripovetka „Sokolar“ je 1987. godine osvojila najznačajnija priznanja jugoslovenske fantastične scene.

U segmentu posvećenom ekranizacijama Arijana Luburić Cvijanović piše o Bartonovoj adaptaciji romana *Dom gospođice Peregrin za čudnovatu decu* Ransoma Rigsa, poznatom po upečatljivoj simbiozi teksta i fotografije, dok nam Mihajlo Vitezović predstavlja filmsku verziju novele „Priča tvog života“ Teda Čanga.

Dr Ljiljana Gavrilović u eseju „Digitalne igre i SF književnost“ pravi kratak pregled najzanimljivijih primera međusobnog uticaja kompjuterskih igara i umetnosti pisane reči, imajući u vidu da su digitalne igre od samog nastanka narativno povezane sa fantastikom.

O poznatom strip serijalu „Sendmen“ Nila Gejmena, u kojem se prepliću i nadopunjuju deveta umetnost i književnost, Milan Jovanović daje prikaz veštog tumača neuhvatljivih snova i čitave jedne skrivene istorije stvarnosti.

U Osvrtima, Vladimir Todorović na primeru Dž.K. Rouling piše o tome koliko je ponekad autoru teško da se razdvoji od svog književnog junaka, a Ivan Drljača otkriva neopravdano zaboravljeni naučnofantastični roman Stanka Kukića *Svet pod maskom* iz nama davne 1938. godine.

Filip Rogović, Miloš Cvetković, Irena Dajić, Tijana Tropin, Đorđe Bajić, Slobodan Ivkov, Marijana Jelisavčić, Ilija Bakić i Nebojša Marić pripremili su prikaze brojnih aktuelnih naslova iz sveta teorije i prakse književne fantastike.

Ovo izdanje je još jedan korak u nastojanju da u svet fantastičnog pridodamo još sjajnih, lepih, zanimljivih i inspirativnih pripovesti, analiza, komentara i ideja, objedinjenih pod naslovom *Književna fantastika*.

# PROZA

## PAPIRNA MENAŽERIJA

Ken Li

prevod: Stefan Kostadinović

Jedna od najranijih uspomena mi počinje mojim jecanjem. Odbijao sam utehu bez obzira koliko su se mama i tata trudili.

Tata je u jednom trenutku odustao i napustio sobu, ali mama me je odvela u kuhinju i posadila za sto za doručak.

„Kan, kan“, rekla je dok je svlačila tabak ukrasnog papira sa frižidera. Mama je godinama pažljivo skidala omote sa novogodišnjih poklona i čuvala ih na povećoj gomili na frižideru. Spustila je papir licem nadole i počela da ga presavija. Ja sam prestao da plačem i počeo da je radoznalo posmatram.

Okrenula je papir i ponovo ga presavila. Nabirala ga je, pakovala, provlačila, zamotavala i uvijala sve dok papir nije nestao u njenim šakama. Tada je prinela ispresavijani papir ustima i dunula u njega kao u balon.

„Kan“, rekla je. „Laohu“. Spustila je šake i oslobodila ga.

Mali papirni tigar veličine dve stisnute pesnice stajao je povrh stola. Njegova koža je bila išarana dezenom ukrasnog papira, bela pozadina sa crvenim lušama i zelenim novogodišnjim jelkama.

Posegao sam za maminom rukotvorinom. Rep mu se trznuo i razigrano je napao moj prst. „RAWRR-SA“, zarezao je zvukom negde između mačke i novina koje se gužvaju. Iznenadeno sam se nasmejao i pomazio ga po leđima kažiprstom. Papirni tigar je zadržao pod mojim prstom, počeo je da prede.

„Zhe jiao zhèzhi“, rekla je mama. To se zove origami.

Tada to još nisam znao, ali mamine rukotvorine su bile jedinstvene. Ona je u njih utiskivala deo svog daha, pa su bile isprepletane sa njenim životom. To je bila njena magija.

Tata je mamu izabrao iz kataloga.

Dok sam još bio srednjoškolac, jednom sam pitao tatu za pojedinosti. On je pokušavao da me nagovori da ponovo razgovaram sa mamom.

Agenciji za upoznavanje se javio još proleća 1973. godine. Dok je mirno listao katalog nije se zadržavao ni na jednoj strani više od nekoliko sekundi, sve dok nije video maminu fotografiju.

Tu fotografiju nikad nisam video. Tata mi je dao opis: Mama sedi na stolici okrenuta profilom i nosi pripijenu, zelenu, svilenu cheongsam haljinu. Glava joj je okrenuta ka fotografu, a njena duga crna kosa je vešto aranžirana preko njenih grudi i ramena. Imao je utisak da ga je iz te fotografije posmatrala očima mirnog deteta.

„Dalje nisam ni listao katalog“, rekao je.

U katalogu je pisalo da ima osamnaest godina, da voli da pleše i da dobro govori engleski zato što je iz Hong Konga. Ispostavilo se da ništa od navedenog nije bilo istinito.

Pisao joj je, a agencija je prenosila njihove poruke tamo-amo. Na kraju je odleteo u Hong Kong da je upozna.

„Njena pisma su pisali ljudi iz agencije. Ona nije znala ni reč engleskog osim 'dobro dan' i 'doviđenja'“.

Kakva to žena može sebe da izloži u katalog na prodaju? Srednjoškolska verzija mene je mislila da zna sve o svemu. Prezir je prijao kao dobro vino.

Umesto da odjuri do njihove kancelarije i traži novac nazad, tata je platio konobarici u hotelskom restoranu da im bude prevodilac.

„Dok sam pričao gledala me je pogledom punim straha i nade. A dok je konobarica prevodila šta sam govorio, polako je počinjala da se smeši.“

Vratio se u Konektikat i angažovao se oko papira potrebnih za njen dolazak. Rođen sam jednu godinu kasnije, u znaku tigra.

Mama je na moj zahtev od ukrasnog papira napravila kozu, jelena i vodenog bivola. Oni su imali običaj da beže po dnevnoj sobi dok ih Laohu režeći juri. Kad bi ih ponekad sustigao, pritiskao ih je, dok ne izduva dah iz njih i dok ne postanu samo spljošteni, ispresavijani listovi papira. Tada sam ja morao ponovo da ih naduvam, da im ponovo udahnem život da bi mogli da jure još malo.

Ponekad su životinje upadale u nevolje. Jednom je vodeni bivo uskočio u posudu sa soja sosom pri večeri. (Želeo je da se valja u blatu, kao pravi vodeni bivo.) Brzo sam ga izvadio, ali je kapilarna sila već sprovela tamnu tečnost u njegove udove. Raskvašene noge više nisu mogle da ga drže, pa se srušio na sto. Osušio sam ga na suncu, ali su mu nakon toga noge ostale iskrivljene i od tad se kretao šepajući. Mama ih je na kraju obmotala streč folijom da bi mogao da se brčka do mile volje (samo ne u soja sosu).

Laohu je takođe voleo da vrebava vrapce dok smo se igrali u dvorištu. Međutim, jednom je jedna ptica saterana u čošak iz očaja uzvratila napad i pokidala mu uvo. Jecao je i trzao se dok sam ga držao da mu mama zakrpi uvo lepljivom trakom. Nakon toga je izbegavao ptice.

A onda sam jednog dana video televizijski dokumentarac o ajkulama i zamolio mamu da napravi i meni jednu. Napravila je ajkulu, ali se ajkula samo nesrećno praćakala po stolu. Napunio sam sudoperu i spustio je u vodu. Radosno je plivala u krug. Međutim, nakon nekog vremena se natopila, počela da tamni i polako potonula na dno, rasklapajući se. Posegao sam za njom da je spasem, ali u ruci mi je ostao samo mokar komad papira.

Laohu je prekrstio šape na ivici sudopere i položio glavu na njih. Snuždenih ušiju je grleno zarezao, a u meni je to izazvalo osećaj krivice.

Mama mi je napravila novu ajkulu, ovaj put od aluminijumske folije. Ta ajkula je živela srećno u velikom akvarijumu sa zlatnom ribicom. Laohu i ja smo voleli da sedimo pored akvarijuma i da posmatramo kako aluminijumska ajkula lovi zlatnu ribicu, a Laohu je prilepljivao svoje lice na staklo s druge strane akvarijuma pa su me njegove uveličane oči, velike kao šoljice za kafu, posmatrale s one strane posude.

Kad sam imao deset godina, preselili smo se u kuću na drugom kraju grada. Dve komšini-ce su svratile da nam požele dobrodošlicu. Tata ih je ponudio pićem i izvinio se jer mora da odjuri do komunalnog preduzeća da izmiri neplaćene račune prethodnog vlasnika. „Osećajte se kao kod kuće. Moja supruga ne zna puno engleskog, pa nemojte da pomislite da vam se ne obraća iz nepristojnosti.“

Dok sam ja čitao u trpezariji, mama se raspakivala u kuhinji. Komšini-ce su časkale u dnevnoj sobi, ni ne pokušavajući da budu tihe.

„On izgleda kao potpuno normalan čovek. Zašto li je to uradio?“

„Nešto u vezi sa mešovitim brakovima nikad ne ispadne kako treba. Dete izgleda nedovršeno. Kose oči, belo lice. Malo čudovište.“

„Misliš li da on razume engleski?“

Utihnule su. Nakon par trenutaka su došle u trpezariju.

„Zdravo! Kako se zoveš?“

„Džek“, rekao sam.

„To baš i ne zvuči kineski.“

Tada je i mama došla u trpezariju. Nasmejala se ženama. I tako su njih tri formirale trougao oko mene, smešile se i klimale glavama, bez ičega o čemu bi razgovarale sve dok se tata nije vratio.

Mark, jedan od dečaka iz komšiluka, došao je kod mene sa svojim figuricama junaka iz Ratova zvezda. Obi-Van Kenobijeva svetlosna sablja je mogla da svetli, a Kenobi je mogao da maše rukama i da sitnim glasom izgovara: „Upotrebi Silu“. Meni ta figurica skoro uopšte nije ličila na pravog Obi-Vana.

Zajedno smo posmatrali njegov performans na kuhinjskom stolu pet puta zaredom. „Zar ne ume da uradi ništa drugo?“ pitao sam.

Marka je moje pitanje iznerviralo. „Zagledaj se u detalje“, rekao je.

Zagledao sam se u detalje. Nisam bio siguran šta bi trebalo da kažem.

Mark je bio razočaran mojom reakcijom. „Pokaži mi svoje igračke.“

Ja nisam imao igračaka osim papirne menažerije. Doneo sam Laohua iz spavaće sobe. U to vreme je već bio dosta pohaban, iskrpljen trakom i lepkom, dokazima više godina popravki koje smo mama i ja na njemu sprovodili. Više nije bio onako okretan i postojan kao ranije. Postavio sam ga na stočić. Mogao sam da čujem šuštave korake ostalih životinja koje su se okupljale u hodniku iza mene i pitomo virile u dnevnu sobu.

„Xiao laohu“, zaustio sam, pa se zaustavio. Prešao sam na engleski. „Ovo je tigar.“ Laohu je oprezno ustao i mazno krenuo ka Marku njuškajući mu šake.

Mark je ispitivao dezen na ukrasnom papiru Laohuove kože. „To uopšte ne liči na tigra. Tvoja mama ti pravi igračke od smeća?“

Nikada o Laohuu nisam razmišljao kao o smeću. Međutim, dok sam ga posmatrao u tom trenutku zaista mi je izgledao samo kao parče ukrasnog papira.

Mark je ponovo pritisnuo Obi-vanovu glavu. Svetlosna sablja je bljesnula, a on je počeo da maše rukama. „Upotrebi Silu!“

Laohu se okrenuo, skočio i oborio plastičnu figuru sa stola. Figura je pala na pod, razbila se i Obi-Vanova glava se otkotrljala ispod kauča. „Rawwww“, nasmejao se Laohu. Ja sam mu se pridružio.

Mark me je udario, jako. „Znaš li koliko to košta? Više ni ne može da se nađe u prodavnicama. Verovatno košta više nego što je tvoj tata platio tvoju mamu!”

Zateturao sam se i pao na pod. Laohu je zarežao i skočio Marku na lice.

Mark je završtao, više od straha nego zbog bola. Laohu je ipak bio od papira

Mark je zgrabio Laohua i zagušio njegovu režanje stiskom pesnice, a potom ga je pocepao na pola. Zgužvao je delove papira i bacio ih ka meni. „Evo ti tvoje jeftino, glupo kinesko smeće.”

Kad je Mark otišao dugo sam pokušavao, bez nekog uspeha, da slepim rastrzane delove, da izgladim papir i da pratim brazde prevoja kako bih ponovo sklopio Laohua. Polako su i ostale životinje ušle u dnevnu sobu i okupile se oko nas, mene i pocepanog ukrasnog papira koji je nekad bio Laohu.

Moja svađa sa Markom se nije tu završila. Mark je bio popularan u školi. Ne želim više nikad da razmišljam o dve nedelje koje su nakon toga usledile.

Po završetku te dve nedelje, jednog petka sam se vratio kući. „Xuexiao hao ma?”, pitala me je mama. Nisam joj odgovorio i otišao sam u kupatilo. Pogledao sam u ogledalo. Uopšte ne ličim na nju, uopšte.

Za večerom sam upitao tatu: „Da li je moje lice kinesko?”

Tata je odložio štapiće. Čak iako mu nisam ispričao šta mi se dešavalo u školi, činilo se da razume. Sklopio je oči i protrljao koren nosa. „Ne, nije.”

Mama je zbunjeno pogledala tatu. Potom je ponovo pogledala mene. „Sha jiao kinesko?” „Engleski”, rekao sam. „Pričaj na engleskom.”

Pokušala je. „Šta se desi?”

Odgurnuo sam štapiće i posudu od sebe: začinjenu govedinu sa prženim zelenim paprikama. „Trebalo bi da jedemo američku hranu.”

Tata je pokušao da me urazumi. „Veliki broj porodica kuva kinesku hranu.”

„Mi nismo druge porodice.” Pogledao sam ga. Druge porodice nemaju mame koje ne pripadaju.

Skrenuo je pogled. A onda je spustio ruku na mamino rame. „Nabaviću ti knjigu recepata.”

Mama se okrenula ka meni. „Bu haochi?”

„Engleski”, rekao sam podižući glas. „Govori engleski.”

Mama je posegla da mi dotakne čelo, da vidi imam li temperaturu. „Fashao la?”

Sklonio sam njenu ruku. „Dobro sam. Govori engleski!” Vikao sam.

„Pričaj engleski s njim”, tata je rekao mami. „Znala si da će se ovo jednog dana desiti, šta si očekivala?”

Mamine ruke su se oklembesile. Sedela je i posmatrala čas tatu, čas mene, pa onda opet tatu. Pokušavala je da zausti, odustajala, pokušavala ponovo i ponovo odustajala.

„Moraš”, rekao je tata. „Već smo ti dovoljno izlazili u susret. Džek mora nekako da se uklopi.”

Mama ga je pogledala. „Ako kažem ‘ljubav’, osećam ovde.” Pokazala je na svoje usne. „Ali ako kažem ‘ai’, osećam ovde.” Spustila je šaku preko svog srca.

Tata je zatresao glavom. „Ali sad si u Americi.”

Mama se pogurila u svojoj stolici kao vodeni bivo kad ga Laohu napadne i istisne iz njega sav životni dah.

„I hoću prave igračke.”

Tata mi je kupio čitav set figurica iz Zvezdanih ratova. Obi-Van Kenobija sam dao Marku. Papirnu menažeriju sam spakovao u veliku kutiju za cipele i gurnuo je pod krevet.

Sledećeg jutra sam primetio da su sve životinje pobegle i zauzele svoja omiljena mesta u mojoj sobi. Pohvatao sam ih i vratio u kutiju, ali sam ovaj put zalepio poklopac. Međutim,

životinje su u kutiji pravile toliku buku da sam ih na kraju bacio u udaljeni ćošak na tavanu, što je dalje moguće od moje sobe.

Odbijao sam da razgovaram sa mamom ako mi se obrati na kineskom. Posle nekog vremena je počela da koristi malo više engleskog. Međutim, stideo sam se njenog akcenta i njenih krnjih rečenica. Pokušavao sam da je ispravim. Na kraju je potpuno prestala da priča u mojoj blizini.

Počela je da se služi pantomimom da bi mi nešto dala do znanja. Pokušavala je da me grli onako kako je videla da američke mame to rade na televiziji. Smatrao sam da je njeno kretanje prenatragano, nesigurno, smešno, nezgrapno. Videla je da me nervira, pa je prestala.

„Ne smeš da se tako ponašaš prema mami”, rekao mi je tata. Međutim, dok je to izgovarao nije mogao da me pogleda u oči. Mora da je duboko u srcu shvatio da je pogrešio što je pokušao da dovede kinesku seljanku u predgrađe Konektikata i što je očekivao da se uklopi.

Mama je naučila da kuva američka jela. Ja sam igrao video igrice i učio francuski jezik.

Svako malo bih je video kako stoji za stolom i proučava praznu stranu ukrasnog papira. Nešto kasnije bi se nova papirna životinja našla pored mog kreveta i pokušala da mi se umili. Hvatao sam ih i istiskao vazduh iz njih, a onda ih trpao u kutiju na tavanu.

Kad sam bio u srednjoj školi, mama je konačno prestala da pravi životinje. Njen engleski je tada već bio dosta bolji, ali ja sam tada bio u tom uzrastu da me njene reči nisu zanimala ma kojim jezikom bile izgovorene.

Ponekad, kad bih došao kući i video njeno sićušno telo kako se užurbano kreće po kuhinji, kad bih je čuo kako za sebe pevuši neku pesmicu na kineskom, nisam uspevao da poverujem da me je ta žena rodila. Nismo imali ništa zajedničko. Što se mene tiče, mogla je da bude i sa meseca. Tada bih požurio u svoju sobu gde sam mogao da se posvetim svojoj sveameričkoj potrazi za srećom.

Tata i ja smo stajali pored maminog bolničkog kreveta, svaki sa po jedne strane. Nije još imala ni četrdeset godina, ali je izgledala dosta starije.

Godinama je odbijala da poseti doktora zbog unutrašnjih bolova za koje je tvrdila da nisu ništa strašno. U trenutku kad ju je ambulanta donela u bolnicu, rak se već proširio izvan domašaja operacije.

Moje misli su bile negde drugde. Bile su u sred regrutacione sezone u studentskom gradu i ja sam bio koncentrisan na skripte, transkripte i strateške rasporede za intervju. Razmišljao sam o tome kako da najefikasnije prevarim korporativne poslodavce da mi ponude posao. Intelektualno sam razumeo koliko je užasno razmišljati o tome dok ti majka leži na samrti. Međutim, činjenica da sam to razumeo nije značila da mogu da promenim kako se osećam.

Bila je pri svesti. Tata je obema šakama držao njenu levu ruku. Nagnuo se da je poljubi u čelo. Delovao je slabo i ostarelo na način koji me je uplašio. Shvatio sam da tatu poznajem isto onoliko malo kao i mamu.

Mama mu se nasmešila. „Dobro sam.”

Okrenula se ka meni i dalje se smešeći. „Znam da moraš da se vratiš u školu.” Glas joj je bio vrlo slab i bilo je teško čuti je od šuma mašina na koje je bila prikačena. „Idi. Ne brini za mene. Nije ovo ništa strašno. Samo budi uspešan u školi.”

Posegao sam za njenom rukom, jer sam mislio da se to očekuje od mene. Osetio sam olakšanje. Već sam razmišljao o povratnom letu i blistavom kalifornijskom suncu.

Šapnula je nešto tati. On je klimnuo glavom i napustio sobu.

„Džek, ako -”, odjednom je dobila napad kašlja i nije mogla da govori neko vreme. „Ako... Ako se ne izvučem, ne budi previše tužan, to može da naškodi tvom zdravlju. Koncentriši

se na svoj život. Samo zadrži onu kutiju sa tavana uz sebe i svake godine, na Qingming, samo je otvori i pomisli na mene. Ja ću uvek biti s tobom."

**Qingming je bio kineski praznik mrtvih. Kad sam bio vrlo mali, mama je imala običaj da na Qingming u Kinu pošalje pismo svojim mrtvim roditeljima, da podeli s njima sve dobre vesti o njenom životu u Americi u proteklih godinu dana. Čitala mi je ta pisma naglas, a kad bih imao neki komentar, ona bi i njega upisivala u pismo. Potom bi presavijala pismo u papirnog ždrala i puštala ga prema zapadu. Posmatrali bismo kako ždral maše krhkim krilima na dugom putovanju na zapad, preko Pacifika, ka Kini, ka grobovima mamine familije.**

Prošlo je puno godina otkako smo poslednji put to radili zajedno.

„Ne znam ništa o kineskom kalendaru“, rekao sam. „Odmori se, mama.“

„Samo zadrži kutiju i otvori je s vremena na vreme. Samo otvori -“ Opet je počela da kašlje.

„Sve će biti u redu, mama.“ Mazio sam je po ruci sa nelagodnom.

„Haizi, mama ai ni -“ Kašalj je ponovo nastupio. Pred očima mi je proletela prošlogodišnja slika: Mama izgovara ai, a potom stavlja ruku na srce.

„U redu, mama. Ne napreži se.“

Tata se vratio i rekao da moram da požurim na aerodrom kako ne bih propustio let.

Umrta je dok je moj avion leteo negde iznad Nevade.

Tata je brzo ostario nakon mamine smrti. Kuća je za njega samog bila prevelika, pa ju je prodao. Moja devojka Suzan i ja smo mu pomagali oko pakovanja i čišćenja. Suzan je pronašla kutiju na tavanu. Predugo skrivena u vlažnoj tami tavana, papirna menadžerija je postala krhka i blistave boje dezena ukrasnih papira bile su izbledele.

„Nikada nisam videla ovakav origami“, rekla je Suzan. „Tvoja mama je bila neverovatan umetnik.“

**Papirne životinje se nisu pomerale. Možda je magija koja ih je pokretala nestala sa maminom smrću. Ili sam ja samo zamišljao da su te papirne konstrukcije ikada bile žive. Dečijim uspomena ne treba verovati.**

Bilo je to prvog vikenda u aprilu, dve godine nakon mamine smrti. Suzan je bila van grada na jednom od svojih beskrajnih putovanja u ulozi izvršnog savetnika, a ja sam bio kod kuće, lenjo prebacujući TV kanale.

Zastao sam na dokumentarcu o ajkulama. Iznenada sam pred očima video mamine šake kako savijaju i presavijaju ajkulu od aluminijumske folije dok Laohu i ja gledamo.

Šum. Pogledao sam i video smotuljak ukrasnog papira i lepljive trake kako leže na podu pored police sa knjigama. Prišao sam da ga pokupim i bacim u smeće.

Smotuljak se promeškalo, razmršio se i video sam da je to bio Laohu na koga veoma dugo nisam bio pomislio. „Rawrr-sa.“ Mora da ga je mama popravila nakon što sam ja odustao od pokušaja.

Bio je manji nego što sam pamtio. Ili su možda tada moje pesnice bile manje.

Suzan je bila rasporedila papirne životinje po našem stanu kao ukrase. Verovatno je Lao-hua stavila u neki zabačen čošak jer je izgledao tako pohabano.

**Seo sam na pod i pružio mu prst. Laohuov rep se trznuo i on je razigrano poskočio. Nasmejao sam se i pomazio ga po leđima. Pod mojom rukom se začulo Laohuovo pređenje.**

„Kako si, stari družo?“

Laohu je prestao da se igra. Ustao je, skočio mi u krilo mačjom elegancijom i počeo da se rasklapa.

Na nogama mi je ležao kvadrat izbrazdanog ukrasnog papira, naličjem na gore. Bio je gusto ispunjen znakovima kineskog pisma. Nikada nisam naučio da čitam kineski, ali sam

na samom vrhu, gde bi mogao i da se očekuje u pismu upućenom meni, prepoznao znak za sina ispisan maminim nezgrapnim, detinjastim rukopisom.

Otišao sam do računara da proverim na internetu. Tog dana je bio Qingming.

Odeo sam pismo u grad, znao sam gde se zaustavljaju kineski turistički autobusi. Zaustavljao sam svakog turistu uz pitanje: „Nin hui du zhongwen ma?“ Znate li da čitate kineski? Nisam govorio kineski veoma dugo, pa nisam bio siguran da li me iko razume.

**Jedna mlada devojka je pristala da mi pomogne. Seli smo zajedno na klupu i ona mi je naglas čitala pismo. Jezik koji sam godinama pokušavao da zaboravim se vratio i osetio sam kako se reči utapaju u mene, kako mi tonu kroz kožu, kroz kosti, sve dok se nisu čvrsto stisle oko mog srca.**

Sine,

*Dugo nismo pričali. Toliko se naljutiš kad pokušam da te dodirnem da počinem da se plašim. I pomišljam da je ovaj bol koji osećam ovaj put možda nešto ozbiljno.*

*Zato sam se odlučila da ti pišem. Pisaću unutar papirnih životinja koje sam ti pravila i koje si nekad toliko voleo.*

*Životinje će prestati da se kreću kad budem prestala da dišem. Međutim, ukoliko ti budem pisala iz sveg srca, na ovom papiru i u ovim rečima ću ostaviti jedan mali deo sebe. A ukoliko me se setiš na Qingming, kada je duhovima preminulih dozvoljeno da posete svoje porodice, i ti ćeš pomoći delovima mene koje sam ostavila da ponovo ožive. Stvojenja koja sam ti pravila će opet skakati i trčati i vrebati i možda ćeš tada uspeti da otkriješ ove reči.*

*Moram da pišem na kineskom zato što moram da ti pišem iz sveg srca.*

*Toliko vremena smo imali, a ja ti nikada nisam ispričala svoju životnu priču. Dok si bio mali uvek sam pomišljala da ću ti je ispričati kad budeš stariji, da bi mogao da je razumeš. Međutim, ta prilika se nekako nikad nije ukazala.*

*Rođena sam 1957. godine u selu Sigulu u provinciji Hebei. Tvoji deka i baka su oboje bili iz veoma siromašnih seoskih porodica, nisu imali puno rođaka. Samo nekoliko godina pošto sam ja rođena, Kinu je pogodila Velika glad tokom koje je umrlo oko trideset miliona ljudi. Najranija uspomena koju posedujem je kako posmatram svoju mamu dok jede zemlju ne bi li napunila stomak i poslednje mrvice brašna sačuvala za mene.*

**Nakon toga su se stvari popravile. Sigulu je bio poznat po svojim zhezhi tvorevinama od papira, i majka me je naučila kako da pravim papirne životinje i da im darujem život. To je bila neka vrsta praktične magije u našim seoskim životima. Pravili smo papirne ptice da bi terale skakavce iz polja, a papirne tigrove da izađu na kraj sa miševima. Moji prijatelji i ja smo za Kinesku novu godinu pravili crvene papirne zmajeve. Nikad neću zaboraviti prizor svih tih malih zmajeva kako preleću nebom iznad nas, noseći za sobom žice pune eksplozivnih petardi koje su rasterivale sve loše uspomene na prethodnu godinu. Ti bi se oduševio.**

*Potom se 1966. godine desila Kulturna revolucija. Sused se okretao protiv suseda, kao i brat protiv brata. Neko se setio da je brat moje majke, moj ujak, otišao u Hong Kong još 1946. godine i da je tamo postao trgovac. To što smo imali rođaka u Hong Kongu je značilo da smo špijuni i neprijatelji naroda i da nam treba otežavati život na svakom mogućem koraku. Tvoja jadna baka nije mogla da istrpi maltretiranje i bacila se u bunar. Potom su jednog dana neki momci sa lovačkim puškama odvucli tvog dedu u šumu i on se nikada nije vratio.*

Ostala sam ja, desetogodišnje siročće. Jedina porodica koju sam imala na celom svetu je bio ujak u Hong Kongu. Jedne večeri sam se iskrala i ukrcala se na teretni voz koji je išao na jug.

Nekoliko dana kasnije su me u provinciji Guangdong neki ljudi uhvatili dok sam pokušavala da ukradem hranu sa polja. Kad su čuli da pokušavam da stignem do Hong Konga nasmejali su se. „Danas je tvoj srećan dan. Mi se bavimo upravo time - odvođenjem malih devojčica u Hong Kong.“

Sakrili su me u kamion zajedno sa ostalim devojčkama i prošvercovali preko granice.

Bile smo odvedene u podrum i bilo nam je rećeno da se uspravimo i da delujemo zdravo i inteligentno pred kupcima. Porodice su plaćale ulaz u skladište i dolazile da nas pogledaju i da izaberu jednu od nas za „usvajanje“.

Porodica Čin me je izabrala kako bih se starala o njihova dva dećaka. Svako jutro sam ustajala u četiri sata da napravim doručak. Hranila sam i kupala dećake. Odlazila sam u nabavku. Prala sam veš i čistila podove. Pratila sam dećake unaokolo i ispunjavala im želje. Noću su me zaključavali u kredenac u kuhinji i tu sam spavala. Dobijala sam batine kad sam nešto radila sporo ili pogrešno. Dobijala sam batine i ako bi me uhvatili kako pokušavam da naućim engleski.

„Zbog čega želiš da naućiš engleski?“, pitao je gospodin Čin. „Želiš da odeš u policiju? Policiji ćemo reći da si sa kontinenta i da si u Hong Kongu ilegalno. Bilo bi im drago da te prime u svoj zatvor.“

Tako sam živela šest godina. Jednog dana me je jedna starica od koje sam kupovala ribu na pijaci odvojila u stranu.

„Poznajem ja devojke poput tebe. Koliko ti je godina, šesnaest? Jednog dana će čovek koji te poseduje biti pijan i pogledaće te i privućiće te sebi i ti tu ništa nećeš moći da uradiš. Njegova supruga će saznati, a tek ćeš onda pomisliti da si zaista sišla u pakao. Moraš da napustiš takav život. Znam nekoga ko može da ti pomogne.“

Isprićala mi je o Amerikancima koji su želeli supruge iz Azije. Ukoliko znam da kuvam, čistim i brinem se o svom ameriĀkom suprugu, podariće mi dobar život. To je bila moja jedina nada. I tako sam se našla u katalogu uz sve one laži i upoznala tvog oca. Ova prića nije previše romantićna, ali to je moja prića.

U predgrađu Konektikata sam bila usamljena. Tvoj otac je bio dobar i nežan prema meni i ja sam mu zahvalna zbog toga. Međutim, niko me nije razumeo, niti sam ja razumela ikoga. A onda si se rodio ti! Bila sam presrećna kad sam pogledala tvoje lice i videla naznake sličnosti sa mojom majkom, mojim ocem i sa mnom. Bila sam izgubila ćitavu porodicu, ceo Sigulu, sve što sam ikada poznavala i volela. Međutim, ti si se pojavio i tvoje lice je bilo dokaz da su svi oni bili stvarni. Da ih nisam izmislila.

Sada sam imala sa kim da prićam. Zamišljala sam kako ću da te naućim svom jeziku i kako ćemo zajedno da ponovo izgradimo bar po deo svega onoga što sam volela i izgubila. Kada si mi se prvi put obratio kineskim akcentom koji smo delile i moja majka i ja, plakala sam satima. Kada sam ti napravila prve zhezhi životinje, a ti se nasmejao, osećala sam se kao da ne postoji nijedna briga na celom svetu.

Kad si malo porastao već si mogao da pomažeš svom tati i meni da razgovaramo. Tada sam se stvarno osećala kao kod kuće. Konaćno sam pronašla dobar život. Želela sam da i moji roditelji budu prisutni kako bih kuvala za njih i obezbedila dobar život i njima. Međutim, moji roditelji više nisu bili tu. Znaš li šta Kinezi smatraju najtužnijim osećajem na svetu? Kada dete konaćno razvije potrebu da se brine o svojim roditeljima i shvati da njih već odavno nema.

Sine, znam da ti se ne sviđaju tvoje kineske oći, koje su i moje oći. Znam da ne voliš svoju kinesku kosu, koja je i moja kosa. Ali možeš li da zamisliš koliko sreće je samo tvoje po-

stojanje meni donelo? I možeš li da shvatiš kako sam se osećala kad si prestao da prićaš sa mnom i kad mi nisi dopuštao da ti se obraćam na kineskom? Osećala sam se kao da iznova gubim sve.

Zašto ne razgovaraš sa mnom, sine? Bol mi otežava pisanje.

Devojka mi je vratila papir. Nisam mogao da je pogledam u oći.

Bez dizanja pogleda sam je zamolio da mi pomogne oko pisanja kineskog simbola za ai na papiru ispod maminog pisma. Ispisivao sam ga iznova i iznova, preplićući poteze moje olovke sa njenim rećima.

Mlada žena je posegla i spustila mi ruku na rame. Potom je ustala i otišla, ostavljajući me nasamo sa mojom majkom.

Prateći brazde sam presavio papir nazad u Laohua. Ugnezdio sam ga u pregib ruke i kada je počeo da prede, krenuli smo kući.

## O AUTORU

Ken Li

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Fusce in varius lectus. Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Ut enim sem, hendrerit et elit consectetur, posuere tristique nisl. Maecenas rutrum hendrerit quam sit amet dictum. Ut in venenatis neque. Mauris ornare nibh ut diam gravida ultrices. Suspendisse blandit lacinia dui convallis sodales. Praesent vel sagittis metus. Donec vitae neque lorem. Donec ac bibendum urna.

# GLASOVI U PLASTICI

Ivan Nešić

Uzbudim se kad nabasam na izgublenu stvar.

Uopšte mi nije važno da li je to na ulici, vozilu gradskog prevoza ili je ostala na klupi u parku. Povremeno je ugledam ispod parkiranog automobila, ili zakačenu na drvetu kraj kese koju je hirovita košava zamenila za zmaja.

Lako je uočiti razliku između bačenih i izgubljenih stvari – odbačene nemaju taj intenzitet boje, niti poseduju sjaj, one naprosto izblede od nedostatka pažnje i ljubavi.

Nije nužno da su retke ili skupocene; sâma pomisao da su pripadale drugoj osobi u meni pobudi radoznalost. Šteta što ne govore, mogle bi da nam prišapnu kako su se vlasnici ophodili prema njima. Napunio sam stari plakar s pronađenim stvarima. Svačega tu ima – od peruanskog novčića od jednog sola, do ručno istkane kape ušare s kičankama na čijem naličju je zašivena etiketa sa adresom proizvođača u Katmanduu.

Neko vreme sam, pak, kao opčinjen tragao za kartama i, kad malo bolje pogledate, shvatite da su iz nekog nedokučivog razloga razbacane po čitavom gradu. Ostalo mi je da sakupim dvadeset jednu i kompletiraću špil.

Ipak, poslednji predmet okrenuo mi je život naglavačke. Samo da nisam posegao. Ali morao sam – našao sam ga na kućnom pragu!

\*\*\*

Njen žuti klio bio je parkiran na ulici. Ponovo sam pogledao registraciju: ne, nisam umislio. Uostalom, koliko žutih klia vidam pred kućom? Ali ona nije bila na vidiku, u šta sam se uverio potraživši je pogledom. Pomislio sam da nema elegantnog načina da se izvučem. Ako bih nastavio niz ulicu... ali ne, zavesa na jednom prozoru se pomerila. Znao sam da me posmatra. Još uvek je imala ključeve od nekada zajedničkog doma, a ja se nisam postarao da joj tu privilegiju uskratim jednostavnom promenom brave.

Čim sam pritvorio kapiju, spazio sam mačiju posetnicu u travi, ali nešto drugo mi je odvučilo pažnju od komšijskih mačaka koje travnjak redovno koriste za svoje fiziološke potrebe. Prilazeći, jasnije sam uočio predmet – na otiraču je stajala narandžasto-bela stvarčica od plastike, tek nešto veća od kutije 100's cigareta. Zastao sam na pragu i primetio antenu – u pitanju je bio bebi alarm. Odnosno, polovina ovog uređaja.

Sagnuo sam se i podigao ga, zagledavši ga sa svih strana. Nisam primetio tipsku pregradu za baterije što je, priznaćete, čudno jer je u osnovi ovo bila prosta naprava – plastična antena štrčala je sa strane, dok je ispod mrtve led diode bilo nekoliko rupica iza kojih se, očito, skrivao zvučnik. Potencijometar za uključivanje i regulaciju jačine zvuka zgodno se smestio na vrhu uređaja. Slegoh ramenima i pritisnuh bravu na vratima. Naravno, nije bilo zaključano. Moja svugde-sem-na-papiru bivša nije imala običaj da zaključava ulazna vrata. Neke stvari su nepromenljive.

Ušao sam i *zaključao*. U kuhinji sam je zatekao za stolom sa šoljom nes kafe. Bez reči sam spustio kesu s namirnicama i pronađeni predmet. Ona sumnjičavo pogleda u prijemnik, pa u mene.

„Pretpostavljam da ništa ne znaš o ovoj stvarčici. Našao sam je na pragu.“

Odmahnula je glavom. „Ne ljutiš se što sam umutila nes dok sam te čekala?“

Hteo sam da kažem naravno da ne, zašto bi mi smetalo, ovo je i dalje i tvoja kuća, ali to ne bi bila istina.

„Oboje znamo da si mrzela moju nes kafu“, resignirano sam rekao. „I tu svakako nije kraj spiska.“

Nije mi ostala dužna. „Ne umeš da spremiš dobar nes. Tvoj problem je što mnoge stvari radiš s nedostatkom motivacije.“

„Ne bih rekao da je nedostajala motivacija kad je seks u pitanju.“

„Seks je bio dobar... neko vreme.“

Njena opaska me je pogodila, ali sam se ugrizao za jezik da ne uzvratim. Naše beskrajne rasprave, koje su u stvarnosti bili monolozi, dovele su do nepremostivih razlika, na kraju krajeva.

„O čemu se radi, Alisa?“, upitao sam je u želji da razgovor što pre dovedem do razloga zbog kojeg je bila ovde. „Pretpostavljam da je u pitanju nešto neodložno čim si me udostojila svojim prisustvom, umesto da to obavimo telefonom.“

„Oduvek praktičan“, rekla je. „Ta osobina da bez okolišanja pređeš na suštinu problema je ono što sam kod tebe iskreno cenila.“

„Baš mi je drago“, rekao sam i spustio se u stolicu preko puta. Delila nas je drvena ploča, ali u stvarnosti jaz između nas bio je širok kao klanac.

Izvadio sam paklicu cigareta i upaljač.

„Rešila sam da nastavim život u inostranstvu“, rekla je i pogledala me u oči. „Treba mi promena. Moram da odem što dalje odavde nakon svega što sam preživela i da...“

„Preživeli“, upao sam joj u reč. „U slučaju da si zaboravila bio sam uz tebe sve vreme.“

„Molim te“, odmahnula je rukom i gorko se osmehnula. „Znaš da sam ti zahvalna, ali bio si samo posmatrač. Ne dao ti bog da si se našao u mojoj koži.“

Oko toga se slažemo, hteo to naglas da priznam ili ne.

„Znaš da moja najbolja drugarica već nekoliko godina živi u Brajtonu“, nastavila je. „Predložila mi je da dođem kod nje.“

Počeo sam se po bradi. „Šta ćeš da radiš za posao?“

„Videću“, reče ona. „Ne gajim lažnu nadu da ću se odmah zaposliti u struci, ali nešto će se već naći.“

Bez obzira šta mislim o našem braku, moja supruga je darovit arhitekta. Obožava svoj posao, za razliku od mene. Tek na trećoj godini prava shvatio sam koliku grešku sam napravio prilikom izbora fakulteta. Ali nazad se nije moglo. Trebale su mi četiri mučne godine da se dovučem do završetka studija. Stvari su postale lakše nakon zaposlenja u prestižnoj firmi, ali tek tokom zabavljanja sa Alisom, mojom doskorašnjom životnom saputnicom, poželeo sam da se bavim advokaturom. Kasnije sam shvatio da je ovo poticalo od njene ambicije da joj suprug bude advokat.

Ona se sagnu i iz kese kraj svojih nogu, koju do ovog trenutka nisam primetio, izvadi fasciklu. Otvorila je i povadila papire.

„Želim da krenem ispočetka“, rekla je. „Zbog toga sam ubrzala razvod. Sve što treba je da staviš potpis i posvetimo se ostatku naših života. Hoću da otputujem za Englesku i da prošlost ostavim u potpunosti za sobom. I ne pitaj kako sam došla u posed dokumenata, ali mnogo je bolje da to obavimo ovde nego da se vucaramo po sudu.“

Slažem se. Sporazumno se razvodimo i ovo mi je išlo na ruku, ali me je pogodilo što je uspela da ubrza birokratsku proceduru. Kako se ja nisam toga setio? Da li sam u podsvesti hteo da prolongiram čitavu stvar? Ne verujem, pre ću poverovati da je do toga dovela profesionalna deformacija. Svaki dan sam po sudovima, a kada treba da se potrudim zbog sebe, čini se da bežim kao da mi je i dalje stalo. Da li ovo potvrđuje maksimu da automehaničar uvek vozi najlošiji automobil?

Potpisao sam papire bez prevelikog uzbuđenja. Oboma je odgovaralo da se što pre završi. Kada je bilo gotovo, složila ih je u fasciklu i nju spustila u kesu. Ne časeći ni čas, ustala je i rukama ispravila nabore na uskoj suknji. Ostalo joj je skoro pola šolje kafe. Već sam se video s cigaretom u ruci i ostacima nesa.

„Volela bih da je ispalo drugačije“, rekla je. Klimnuh u znak slaganja. „Ne moraš da me pratiš, sama ću da izađem. Uzgred, ubaciću ti ključeve u poštansko sanduče nakon što zaključam.“

„Zaključaćeš ulazna vrata! Otkud to?“

„Vidiš, rešila sam da spalim mostove i krenem ispočetka.“

Međutim, u dovratku se zaustavila kao da je nešto zaboravila. Shvatio sam da joj je pogled privukla kutija za keks koju smo doneli iz Salcburga.

„Samo napred“, rekao sam. „Uzmi je.“

Okrenula se i pogledala me s nevericom. „Nećeš zameriti? Znam koliko voliš tu kutiju.“

Pa šta, nekada sam voleo i tebe, pomislio sam. „Naravno da neću. Uostalom, kupili smo je zahvaljujući tebi, ja je ne bih pimetio ni za milion godina.“

„Nisam mislila da ćeš se setiti.“

Sećam se, kako ne bih. Nije sve u našem braku bila katastrofa sa prizvukom tragedije. Uspomene su bile žive i na nepamćenju sam mogao da osetim ukus *sachertorte*. Prisetio sam se naših oznojenih tela pod hotelskim čaršafima dok su kroz prozor sa trga stizali zvuci Mocartove *Eine kleine Nachtmusik*. Moja supruga bila je uverena da je baš tada zatrudnela, ali ono što je usledilo dalo bi se podvesti pod petparačku literaturu čiji je autor previše maštovit.

Nakon što je izašla s kutijom pod miškom, raspremio sam stvari iz kupovine i popio kafu koja je ostala iza nje. Stvarno je spremala odličan nes. Bebi alarm, odnosno roditeljsku jedinicu, gurnuo sam negde i istog momenta je zaboravio.

Narednih dana dolazio sam kući samo da prespavam. Radio sam od jutra do mraka, nakon čega bih večerao u gradu, pa odlazio u kafiće gde sam bio okružen mladim ljudima čije prisustvo me je gušilo kao garota.

Imao sam isti osećaj teskobe kada sam napustio kafić i seo u taksi. Vozač me je probudio kad smo stigli pred kuću. Dao sam mu pozamašnu napojnicu, a on je pitao da li mi je potrebna pomoć; odmahnuo sam glavom.

Nakon što sam zatvorio ulazna vrata, otišao sam u dnevnu sobu i zbacio sako i kravatu. Otkopčao sam košulju i iz kuhinje doneo čips i pivo i smestio se ispred televizora. Ritnuo sam cipele i podigao noge na sto. Prednosti samačkog života. Prelazio sam s kanala na kanal, ali na programu nije bilo ništa za šta bi se moja pažnja zakačila. Na kraju sam se zaustavio na nekom od sportskih programa. Davali su reprizu utakmice španskog fudbala.

Isprva nisam znao zašto sam se probudio, šta je uticalo da moja svest potopljena u alkoholne snove reaguje na taj podražaj koji nisam mogao jasno da čujem, još manje da odredim iz kog pravca je dolazio. Pritisnuo sam mute taster na daljinskom, ali i dalje sam bio površno svestan okruženja. U redu, u svojoj sam kući, i zadremao sam napola obučen na ležaju u dnevnom boravku ispred uključenog televizora, ali postojala je neka neodređena prisutnost, šum na granici čujnosti, uznemirujući i nepodnošljiv čim je uspeo da me probudi iz dubokog sna.

I tako sam neko vreme sedeo potpuno miran, zadržavajući dah, svestan električnog pucketanja iz televizora. Uzeo sam daljinac i isključio ga, ali je televizor nastavio da se oglašava iz svoje utrobe dok su se elektroliti praznili, iako je slika na ekranu bila crna. I ponovo taj šum. Više sam osećao vibraciju preko kože nego što sam ga zapravo čuo. Spustio sam stopala na patos i seo. Trudio sam se da ne napravim ni najmanji šum kako bih otkrio njegovo poreklo, mada je u trenutku zavladao potpuna tišina.

Sačekaj... evo ga, ponovo!

Ustao sam i počeo da pretražujem dnevnu sobu. Osim prašine, ništa sumnjivo nisam pronašao. Naposljetku sam otvorio fioku na polici s televizorom i ugledao ono za čim sam tragao. Uzeo sam bebi alarm, a iz zvučnika se čuo tih, ujednačen brum. Probao sam da ga utišam ili isključim pomoću točkića sa vrhu, međutim ništa se nije dogodilo. Možda je potencijometar bio pokvaren. Potražio sam pregradu sa baterijama, ali sam se još jednom uverio da ne postoji. Otišao sam u kuhinju i doneo tanak nož, očajnički pokušavajući da rasklopim jedinicu na dva dela. Nisam uspeo u naumu. Odložio sam ga jer sam osetio zov prirode, ali pre nego što ću napustiti prostoriju iz zvučnika na bebi alarmu začulo se ono za šta je u osnovi i bio namenjen: plač bebe!

Nisam se okrenuo, uplašio sam se da bih u sobi mogao ugledati ono što ne postoji. Ali plač je bio sve glasniji i naprosto sam se zapitao kako tako mala sprava sa sićušnim otvorom za zvučnik može biti toliko glasna; ali to im je i bila svrha, zar ne? Trebali su da probude odraslu osobu, *umornu* odraslu osobu u dubokom snu, bez obzira što su naučnici utvrdili da plač odojčeta spada u najiritantnije zvukove.

Pridržao sam se za dovratak i pogledao preko ramena, ali u sobi nije bilo utvara. Čak je i plač iz bebi alarma zamukao. Vratio sam se i spustio na krevet. Nepomično sam sedeo izvesno vreme, možda nekoliko minuta, pokušavajući da oteram iz glave sve pomisli o onostranom i sličnim glupostima. Mora da postoji racionalno objašnjenje: da li je neko iz komšiluka izgubio uređaj? Koliko mi je poznato, ove stvarčice mogle su da imaju priličan domet, mada je ovaj komad izgledao jeftino. Možda bih trebao da se raspitam u okolini da li je nekome nestala roditeljska jedinica.

Vratio sam alarm u fioku, nakon čega sam legao. Ipak, dugo sam ostao budan, haotičnih misli, ali sam nekako zaspao i spavao do jutra bez snova.